

ÖVERSIKTSPLAN 2040

Örnsköldsviks kommun

Bilaga D2. Samrådsredogörelse – synpunkter från kommunala nämnder och råd.
Granskningshandling

Bilaga D2. Samrådsredogörelse – synpunkter från kommunala nämnder och råd.
Översiktsplan 2040 - Örnsköldsviks kommun

Granskningshandling 2025-09-03

Kontakt

Örnsköldsviks kommun

Järnvägsgatan 6

891 88 Örnsköldsvik

0660 - 880 00

kontaktcenter@ornskoldsvik.se

www.ornskoldsvik.se

Innehållsförteckning

Kommunala nämnder och råd	5
Bildningsnämnden	5
Kommunstyrelsen.....	5
Kultur- och fritidsnämnden	9
Samhällsbyggnadsnämnden.....	13
Välfärdsnämnden.....	13

Kommunala nämnder och råd

Bildningsnämnden

Synpunkt	Svar	Ändring av planförslaget
Processen kring att arbeta fram förslaget har präglats av stor delaktighet genom bland annat workshoppar, dialog och internsamråd. Resultatet är ett väl genomarbetat förslag som visar utvecklingsmöjligheter och riktlinjer utifrån kommunens långsiktiga viljeinriktning.	Noterat. Tack för yttrandet	Nej
Bildningsnämnden ser positivt på förslaget till Översiktsplan 2040 för Örnsköldsviks kommun. Planen pekar ut utvecklingsområden för bostäder och visar på en viljeriktning något som skapar goda förutsättningar för den fortsatta lokalplaneringen inom nämndens verksamhetsområde.	Noterat. Tack för yttrandet	Nej

Kommunstyrelsen

Synpunkt	Svar	Ändring av planförslaget
Processen kring att arbeta fram förslaget har präglats av stor delaktighet genom workshoppar, dialog och internsamråd där kommunstyrelsens förvaltningar bjudits in att lämna förslag och inspel genom hela processen. Resultatet är ett väl genomarbetat förslag som visar utvecklingsmöjligheter och riktlinjer utifrån kommunens långsiktiga viljeinriktning samtidigt som förslaget lyfter förutsättningar att beakta vid efterföljande planering. Det förslag som nu gått ut på samråd har omarbetats och beaktat synpunkter från kommunkoncernen utifrån det internsamråd som genomfördes under 2024. Samrådsredogörelsen med bilaga visar på ett tydligt sätt vilka synpunkter som har inarbetats eller lämnats, i de fall de exempelvis ligger utanför avgränsningen för projektet Översiktsplan 2040.	Noterat. Tack för yttrandet.	Nej
fort. Kommunstyrelsen ser positivt på att förslaget till Översiktsplan 2040 pekar ut utvecklingsområden för bostäder och verksamheter för att möjliggöra en befolkningsutveckling samt att näringslivets betydelse för tillväxt lyfts på ett tydligt sätt. Företagens framgång är Örnsköldsviks framtid och ett växande näringsliv ökar möjligheten att realisera kommunens vision om fler	Noterat	Nej

<p>människor, arbetsplatser och att välkomna fler besökare.</p> <p>Förslaget visar genom olika riktlinjer och planeringsunderlag komplexiteten i den kommande utvecklingen av Örnsköldsvik och det är bra att knäckfrågor identifieras och hanteras i ett tidigt skede, så som att frågan kring brand- och släckvatten lyfts in som ett planeringsunderlag. De formulerade riktlinjerna visar vilka avvägningar mellan olika intressen som behöver utredas och beaktas vid en efterföljande planering och genomförande.</p>		
<p>Bilaga A – hållbarhetskonsekvensbedömning och MKB.</p> <p>Bilagan innehåller förslag på förbättringar kopplat till översiktsplanen – dessa bör/ska beaktas/inarbetas i planen om det inte finns något som direkt hindrar det.</p>	<p>Flertalet av åtgärdsförslagen i HKB har arbetats in i planförslaget efter samrådet. Där underlag och utredningar saknas förslås att dessa åtgärder lämpligen kan föras in i kommande handlingsplan.</p>	Ja
<p>4.4.2 Grundläggande planerings principer MKN vatten (vattenförvaltning och havsmiljöförvaltningen) bör ingå i de grundläggande principerna.</p>	<p>Kapitel 4.4.2 beskriver hur de grundläggande planeringsprinciperna ser ut i arbetet med planförslaget. Synpunkten tas som ett inspel till framtida översiktsplanearbete</p>	Nej
<p>5.1.1 Ekosystem och biologisk mångfald</p> <p>Förtydliga kopplingen mellan avsnitt 6 och avsnitt 5. Genom bedömningen att det finns risk för negativa konsekvenser för ekosystem och biologisk mångfald samt att avsnitt 5 kopplar till avsnitt 6, bör rimligen den kumulativa negativa effekten på kommunens ekosystem förstärkas i hållbarhetsanalysen.</p>	<p>Beaktas inte.</p>	Nej
<p>6.1.1. Rent vatten och sanitet & 6.1.2 Hav och marina resurser</p> <p>Avsnitten kopplar direkt till vattenförvaltning och havsmiljöförvaltning som har som grundsyfte att ge ekologiska förutsättningar för biologisk mångfald. Synliggör kopplingen mellan avsnitt 5 och 6, se ovan.</p> <p>Vattenförvaltningen omnämns under förutsättningar men inte havsmiljöförvaltningen, varför detta bör kompletteras och förtydligas.</p>	<p>Kapitel 6.2 bakgrund och förutsättningar har kompletterats med att kommunen omfattas av miljökvalitetsnormer för grund och ytvatten och miljökvalitetsnormer för kustvatten.</p>	Ja
<p>6.2 Totalförsvarets intressen</p> <p>Under totalförsvaret s. 202, Rubrik Riksintressen</p> <p>Med tanke på planens långsiktighet bör en mer öppen formulering övervägas, då antalet riksintressen kan komma att ändras över tid.</p> <p>MSB beslutade i februari att utse transmissionsnätet till riksintresse för det civila försvaret och det bör undersökas om Örnsköldsviks kommun påverkas av detta.</p>	<p>Beaktas. Planförslaget har justerats utifrån synpunkten.</p>	Ja

<p>Bilaga B. Miljökvalitetsnormer i Örnsköldsviks kommun</p> <p>Ett resonemang kring vilken lagstiftning som styr kommunens förväntade arbete med miljökvalitetsnormer för vattenförvaltning och havsmiljöförvaltning bör läggas till inledningen i bilagan.</p> <p>Sveriges implementering av EU:s ramdirektiv för vatten samt havsmiljödirektivet sker genom dessa två förvaltningar - vattenförvaltningsförordning och havsmiljöförordning. Förordningarna ligger till grund för de åtgärdsprogram och åtgärdskrav som ställs på kommuner genom miljöbalken. Översiktsplanen ska visa hur hänsyn tas till kommunens vatten och anpassar exploatering efter vad vattenförekomsterna tål.</p> <p>Bilagan anger inte hur kommunen avser att följa upp att föreslagna riktlinjer utförs eller vilken effekt de har. Underlaget bör därför förtydligas, så att riktlinjerna får önskad tyngd i fortsatt samhällsbyggnadsprocess.</p>	<p>Bilaga B har kompletterats med text kring lagstiftning och föreskrifter.</p>	<p>Ja</p>
<p>Bilaga C - riksintressen (Natura 2000, Art- och habitatdirektivet)</p> <p>Hur riksintressen och andra skyddade områden bedöms påverkas av föreslagen översiktsplan, beror på vilka kriterier man har tittat på. Nedan är ett exempel där kanteffekten inte verkar ha beaktats vid placeringen av föreslagna utvecklingsområden. Kanteffekten riskerar därmed att påverka de naturvärden som finns inom de skyddade områdena - även om inte områdena överlappar.</p> <p>Salusanden SE07 10 178 - Inga konflikter med utvecklingsområden - anges det här.</p> <p>I länsstyrelsens bevarandeplan anges erosion, slitage och störningar från rörligt friluftsliv, övergödning, exploatering som bebyggelse, bryggor et cetera, hård exploatering av stranden för badturism, förändring av lokala förhållanden som missgynnas bottnisk malört.</p> <p>Genom att utvecklingsområdet lagts kloss i kloss med område SE07 10 178 så kommer det att påverkas av intilliggande verksamheter. Genom ökat besöksstryck finns risk för påverkan.</p>	<p>Utvecklingsområdenas påverkan på riksintressen behöver utredas vidare i kommande skeden. Riktlinjer säkerställer att detta utreds och att hänsyn ska tas. I detta arbete ska riksintressenas och andra skyddade områdens bevarandeplaner och annat underlag beaktas.</p>	<p>Nej</p>
<p>Bilaga 1 – Riksintressen och skyddade områden</p> <p>1.3.2 Yt- och grundvatten</p> <p>Bilagan redovisar inte miljökvalitetsnormer för havsmiljöförvaltningen och hur översiktsplanen bedöms påverka dessa. Kommunen ska verka för att MKN uppnås och därför behöver översiktsplanen även beskriva detta.</p> <p>”Bedömning av påverkan: ÖP2040 bedöms innebära viss risk för negativ påverkan på MKN för vatten. Detta på grund av utpekande av många utvecklingsområden och LIS-</p>	<p>Planförslaget har kompletterats med text och riktlinjer kopplat till grundvattenförekomster. Vid val av lokalisering för utvecklingsområden har översiktsplanens grundläggande planeringsprinciper (kapitel 4.4 HKB, bilaga 1) använts. Utvecklingsområden är lokaliserade till platser där det finns möjlighet att ansluta till kommunalt Varnät alternativt i områden som inkluderas i MIVAs kommande utbyggnadsplaner. Påverkan från dessa anläggningar säkerställs i tillsyn.</p>	<p>Nej</p>

<p>områden. Riskerna minskar i och med de riktlinjer som översiktsplanen anger kring exempelvis dagvattenhantering, bevarande av naturmark genom utvecklingsområden, avstånd till skyddade vattendrag och utpekande mestadels i lägen där påkoppling till Va-nät är möjlig. Det är positivt med flera nivåer av riktlinjer, vilket möjliggör för mer detaljstyrda riktlinjer på lokal nivå.” (s 19).</p> <p>Att peka ut för vissa utvecklingsområden skarpare riktlinjer – om utvecklingsområdena egentligen aldrig ska förläggas där – bör inte göras. Dagvattenrening - ja, bra men hur ser ökad belastning och bräddning ut från eventuellt kommunalt reningsverk med föreslagen exploatering?</p> <p>I bilagan föreslås vidare att ”Det bör läggas till fler riktlinjer för att minska påverkan på grundvattenförekomster, då flera utvecklingsområden är placerade vid dessa.” (s 20) .</p> <p>Samma argument som ovan för grundvattenförekomster och dricksvattentillgångarna.</p> <p>Kommunens eget interna vattenförvaltningsarbete behöver hållas levande och aktuellt då information/kunskap och förutsättningar förändras över tid. Detta synliggörs genom att tre LIS-områden fortfarande föreslås för Billsjösjön (LIB-17 to 19). Föreslagna områden ligger inom sekundär zon för föreslaget vattenskyddsområde för By och Gerdal. Billsjösjön rinner vidare ned till Lövsjösjön där man tar vatten för infiltration till grundvattenproduktion. Länsstyrelsen har påpekat olämpligheten med LIS-områden inom sekundära zonen och då processen med nytt vattenskyddsområde börjar närma sig ett beslut för GerBy behöver säkerheten för vattenskyddsområdet prioriteras framför exploatering.</p>		
<p>15 Uppföljning och övervakning av betydande miljöpåverkan</p> <p>Hållbarhetsanalysen beskriver att genomförandet av översiktsplanen bör följas med avseende på betydande miljöpåverkan. Detta bör synliggöras med förslag på hur detta ska göras då det finns ett mycket stort antal riktlinjer som föreslås och dessa behöver med stor sannolikhet utvärderas och eventuellt förändras om de inte verkar ha en positiv och kompenserade effekt.</p>	<p>Arbetet med uppföljning och genomförande av översiktsplanen bör tas fram och utformas inom organisationen. Om behov att uppdatera översiktsplanen identifieras blir detta något som lyfts när kommunens sedan tar fram sin planeringsstrategi.</p>	<p>Nej</p>

Kultur- och fritidsnämnden

Synpunkt	Svar	Ändring av planförslaget
<p>1.1 Örnsköldsvik 2040</p> <p>Platsbild Örnsköldsvik 2040 Örnsköldsvik har ett stort föreningsliv som på ideell basis bidrar till livskvalitet och stärkta nätverk för invånare, besökare och nyinflyttade. Det är även ett viktigt kitt som håller ihop samhället och är en grund för ett jämlikt demokratiskt deltagande. Om det finns möjlighet att komplettera platsbilden kan detta belysas i texten med ett tillägg i stycke tre, efter andra meningen, exempelvis: Det breda och engagerade föreningslivet ger goda möjligheter till aktiviteter och stärkta nätverk</p>	Platsbilden i kapitel 1.1 har kompletterats utifrån synpunkten.	Ja
<p>1.4 Ny modell för översiktsplanens innehåll</p> <p>Planeringsunderlag Då planeringsunderlagen i form av allmänna intressen och hänsynsfaktorer inte längre kommer ingå i kommunens antagande av översiktsplanen bör de verksamheter som står för underlagen ha en annan form för formellt antagande, förslagsvis genom beslut i respektive nämnd. Översiktsplanen är inte juridiskt bindande men vägledande vid beslut om exempelvis detaljplanering, bygglov, tillståndsprövningar och strandskyddsdispenser. Vid denna typ av ärenden används underlagen för allmänna intressen och hänsynsfaktorer, vilket också planförslaget uppmanar till i de gemensamma riktlinjerna i kapitel 4.1. Dessa underlag kan ändras löpande under planperioden av de tjänstepersoner som senare ska handlägga dessa ärenden och skulle teoretiskt kunna stå i strid med översiktsplanen. Utan beslutspunkt för fastställande av underlagen blir utgången av lov- och tillståndsansökan oförutsägbar och likvärdigheten riskerar sättas ur spel. Detta berör översiktsplanens innehåll indirekt då det påverkar aktualiteten under planperioden samt genomförandet av översiktsplanens intentioner och ställningstaganden.</p>	Det är viktigt att organisationen har tydliga och fungerande processer och beslutsvägar för de underlag som översiktsplanen utgår från. Då Boverket gör tydligt att det är viktigt att skilja på själva översiktsplanen och planeringsunderlagen bedöms frågan främst vara för organisationen att arbeta med.	Nej
<p>2.1 Vision och målbild</p> <p>Vision Örnsköldsvik är en föreningstät kommun. Umeåregionens sju kommuner har tillsammans ca: 2000 föreningar registrerade i sina föreningsregister. Av dessa är drygt 900 verksamma i Örnsköldsviks kommun. En stor del av aktiviteter och evenemang på den fria tiden görs av föreningslivet. Ungefär 300 föreningar gör det med någon typ av stöd från</p>	Föreningslivet och idrottslivet har lagt till som utgångspunkter i kapitel 2.1.	Ja

<p>Örnsköldsviks kommun. De bidrar på så sätt aktivt till att göra platsen Örnsköldsvik till en god plats att leva och verka på. Nationella undersökningar visar att den fria tidens möjligheter är viktiga i valet av bostadsort vid sidan om näringslivet. Detta kan belysas genom att lägga till föreningslivet och idrottslivet i uppräknigen av utgångspunkter.</p>		
<p>3.3. Kommunikationer</p> <p>Transportinfrastrukturen är inte bara viktig regionalt, nationellt och internationellt utan även lokalt, vilket bör läggas till i första stycket. Ur ett socialt hållbarhetsperspektiv möjliggör goda kommunikationer för människor från hela kommunen att ta del av hela kommunens utbud av aktiviteter, platser och tjänster. Ur ett ekonomiskt hållbarhetsperspektiv ger goda kommunikationer möjlighet att nyttja befintliga fritidsanläggningar i kommunen och undvika flaskhalsar där det finns ett högt tryck på ett fåtal lokaler och anläggningar samtidigt som andra lämpliga anläggningar står tomma en stor del av tiden. Detta är av stor vikt för att kunna göra ekonomiskt hållbara framtida satsningar vad gäller arenor för den fria tiden och är centralt för att utveckla serviceorterna som noder.</p>	<p>Utvecklingsinriktningen har kompletterats med "lokalt" i första stycket enligt förslaget. Övrig information är noterad.</p>	<p>Ja</p>
<p>4.1 Gemensamma riktlinjer</p> <p>Resursanvändning</p> <p>Femte punkten: Utifrån ett hållbarhetsperspektiv bör samnyttjande uppmuntras även vad gäller befintliga lokaler och ytor. Exempelvis kan ytor för lek, rekreation och idrott serva såväl skolan som föreningsliv och allmänhet. Det är även en viktig förutsättning för punkt sex under rubriken Hälsofrämjande, trygga, jämställda och jämlika miljöer.</p>	<p>Beaktas delvis. Riktlinjen i kapitel 4.1 har kompletterats med utomhusmiljöer.</p>	<p>Ja</p>
<p>Hälsofrämjande, trygga, jämställda och jämlika miljöer</p> <p>Sjätte punkten: Tillgång till bostadsnära fritidsanläggningar, lekplatser, spontanytor och rörelsestimulerande miljöer kan lättare möjliggöras om ambitionen är att i största möjligaste mån samnyttja ytor.</p>	<p>Beaktas delvis. Riktlinjen i kapitel 4.1 har kompletterats med att miljöerna kan samnyttjas vid platsbrist.</p>	<p>Ja</p>
<p>forts Avsaknaden av tillgänglighetsperspektiv i riktlinjerna är framträdande. Planförslaget nämner inte alls funktionsvariation och funktionsnedsättning nämns två gånger i dokumentet, dels i en allmänt hållen skrivning, dels i en riktlinje för friytor i kvartersmark. För att säkerställa att alla användare, även de med olika funktionsvariationer och varierande kognitiva förmågor i olika situationer, kan delta</p>	<p>Riktlinjerna i planförslaget är genomgångna utifrån ett tillgänglighetsperspektiv. Riktlinjer är tillagda med utgångspunkten att möta delmålen i Strategi för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2021–2024.</p>	<p>Ja</p>

<p>i samhällslivet på lika villkor vore det lämpligt att komplettera riktlinjerna utifrån tillgänglighetsperspektivet så att även befintliga byggnader/anläggningar blir tillgängliga.</p>		
<p>Täktverksamheter Avsnittet behandlar inte bergtäkter som idag redan står för merparten av uttaget. Då restriktivitet ska gälla för täkter av naturgrus och natursand är det inte orimligt att uttag vid bergtäkter ökas. Detta kan möjligen falla under punkt två om täkten bedöms som omfattande verksamhet men då bedömningsgrunder inte redovisas så är det svårt att utläsa översiktsplanens ställningstagande. Detta är av vikt för säkrandet av framtida behov av reservvattentäkter samt för ytvatten som har biologiska värden och friluftsvärden. Översiktsplan 2012 hade även ett ställningstagande om att inte tillåta täktverksamhet öster om E4, då det är ett område med många intressekonflikter. I remitterad plankarta redovisas en handfull pågående bergtäkter öster om E4 men ämnet berörs inte i texten. Om detta fortfarande är ett ställningstagande bör det framgå i detta avsnitt. I det fall ställningstagandet inte längre är aktuellt så kan anledningen till detta lämpligen diskuteras i detta avsnitt.</p>	<p>Kommunens riktlinjer för markanvändningen materialutvinning och täkter framgår i kapitel 4.3.7. Där ingår även bergtäkter. I texten framgår att det är en markanvändning med omgivningspåverkan och att hänsyn måste tas.</p> <p>Dock är det Länsstyrelsen som är tillståndsprövande myndighet, och de fulla krav som ställs på täktverksamhet återfinns i miljöbalken. Slutlig prövning av lämplighet sker där. Kommunens roll är som samrådspart vid en tillståndsansökan.</p> <p>Ordet omfattande har tagits bort ur riktlinjen under de gemensamma riktlinjerna i kapitel 4.1.</p>	<p>Nej</p>
<p>forts Andra punkten: Gruvdrift kan innebära negativ påverkan på värden som ur allmänintresse är viktiga att bevara även om dessa inte är riksintresse eller skyddat område. Kommunen bör kunna motverka gruvdrift även i sådana områden, särskilt i de fall det kan antas uppstå irreversibla skador.</p>	<p>Kommunens ställningstagande kring gruvor och täkter finns i de gemensamma riktlinjerna i kapitel 4.1.</p>	<p>Nej</p>
<p>4.3.6 Större besöksanläggning VIB De större besöksanläggningarna är beroende av bredband för sin verksamhet. I princip alla idrotter kräver ett robust bredband för att kunna streama evenemang och det förutsätts av besökare att det finns tillgång till ett gästnät. Idag finns det kommunalt bredband i en del besöksanläggningar men får då endast nyttjas av eventuell kommunal personal. Följden är att många saknar uppkoppling och en del arenor har separata abonnemang tecknade av kultur och fritid. Detta minskar möjligheten att besöksanläggningarna tas i anspråk för evenemang och minskar även besöksanledning samt deltagande på distans. Att alla besöksanläggningar ska förses med robust bredband kan lyftas i inledningstexten till avsnittet eller läggas in som en punkt under de kompletterande riktlinjerna.</p>	<p>Utbyggnaden av bredband är inte en fråga för översiktsplanen. Synpunkten vidarebefordras inom organisationen.</p>	<p>Nej</p>

<p>6.3.2 Påverkan på planering och utveckling - Utvecklingsmöjligheter</p> <p>Fjärde stycket, andra meningen: Texten kan bli mer precis. Förslag till omformulering: Genom att ändra och göra tillägg i kulturmiljöer på ett varsamt sätt ges goda förutsättningar att utveckla platsens befintliga kvaliteter.</p>	<p>Texten i kapitel 6.3 har justerat utifrån synpunkten.</p>	<p>Ja</p>
<p>6.4 Kulturmiljö</p> <p>Kulturmiljöer i en kommun som utvecklas</p> <p>Första stycket: Här spelar kulturarvsföreningarna en viktig roll i bevarandet, utvecklandet och synliggörandet av vårt gemensamma kulturarv vilket kan belysas i texten.</p>	<p>Kapitel 6.4 har skrivits om sedan samråd.</p>	<p>Nej</p>
<p>forts Kultur- och fritidsnämndens ställningstagande</p> <p>Kultur- och fritidsnämnden anser att planförslaget över lag behandlat nämndens verksamhetsområden friluftsliv och kulturmiljö med omsorg och med lämpliga avvägningar i mark- och vattenanvändningen samt medföljande riktlinjer. Idrottens och i synnerhet civilsamhällets roll i utvecklingen av platsen Örnköldsvik får däremot en undanskymd plats som inte motsvarar dess betydelse och den påverkan översiktsplanen kan ha på dessa områdens möjlighet att utvecklas.</p>	<p>Se tidigare svar.</p>	<p>Nej</p>
<p>forts Tillgänglighetsperspektivet bör få en större plats i riktlinjerna för mark- och vattenanvändning.</p>	<p>Se tidigare svar.</p>	<p>Ja</p>
<p>Den nya modellen för översiktsplanering är användarvänlig men innebär att planeringsunderlag i form av allmänna intressen och hänsynsfaktorer inte längre fastställs politiskt. Detta medför följdfrågor som måste hanteras.</p>	<p>Se tidigare svar.</p>	<p>Nej</p>
<p>Slutligen kan täktverksamhet ha en stor inverkan på nämndens verksamhetsområden och kan därför kompletteras med ställningstaganden vad gäller bergtäkt.</p>	<p>Se tidigare svar.</p>	<p>Nej</p>

Samhällsbyggnadsnämnden

Synpunkt	Svar	Ändring av planförslaget
<p>Samhällsbyggnadsnämnden konstaterar att förslaget till översiktsplan behandlar nämndens verksamhetsområden inom miljö och hälsa, trafik och park, fastighetsbildning, plan och bygg. Sammantaget är nämnden positiv till att en ny översiktsplan för kommunen tas fram då det är av vikt att det är tydligt vad kommunens gemensamma viljeinriktning är, både för medborgare, förtroendevalda och tjänstepersoner. Nämnden anser dock att översiktsplanen kan bli tydligare kring vad som avses med olika begrepp, riktlinjer och förhållningssätt presenterade i översiktsplanen. Nämnden ser att delar av innehållet i översiktsplanen lämpligen kan kompletteras med och/eller ersättas av information för att göra planen tydligare.</p>	<p>Planförslaget har sedan samråd kompletterats och justerats utifrån inkomna synpunkter. Förhoppningen är att planförslaget blivit tydligare.</p>	<p>Ja</p>

Välståndsnämnden

Synpunkt	Svar	Ändring av planförslaget
<p>Planen är att den nya socialtjänstlagen förväntas träda i kraft den 1 juli 2025. En av de delar den nya lagstiftningen lägger tyngd på, är socialtjänstens delaktighet i samhällsplaneringen som en viktig del i en hållbar framtid. Den nya lagens intentioner är att bland annat stärka detta arbete för att redan i planeringen kunna förebygga sociala problem och stärka social omsorg. Nuvarande lagstiftning innehåller redan en tydlighet i att välfärdsnämnden ska vara delaktig i samhällsplaneringen, men detta stärks ytterligare med nya lagens intentioner. Utredningen till den nya socialtjänstlagen kom inledningsvis även med förslag om förändringar i PBL, bland annat gällande sociala frågor i översiktsplanen. Denna förändring har inte genomförts utifrån bedömningen att det inte skulle uppnå önskad effekt samt att nuvarande formuleringar bör räcka enligt bland annat Boverket. Välfärdsnämnden har utifrån ovanstående fokuserat på de sociala frågorna i översiktsplanen samt nämndens målgrupper. Välfärdsnämnden har även behövt avgränsa till detta fokus då tidsplanen som samrådet inneburit för de kommunala nämnderna varit relativt kort.</p>	<p>Kommunledningsförvaltningen följer utvecklingen av lagstiftningen och välkomnar välfärdsnämndens kunskap och inspel i planprocessen. Samrådet har följt de av PBL satta ramarna för hur lång samrådsperioden ska vara. Alla nämnder har mottagit information innan samrådets start om hur processen skulle vara upplagd.</p>	<p>Nej</p>

<p>Fort. Övergripande. Valfärdsnämnden anser att det är bra att processen med en ny och mer aktuell översiktsplan närmar sig sitt slut. Det har varit en lång process, men valfärdsnämnden kan se att nämnden och dess verksamheter inte varit involverade i den utsträckning som skulle varit önskvärd. Särskilt med tanke på hur viktig samhällsplaneringen är för förutsättningarna för olika grupper och människor att bo, leva och verka i kommunen. Valfärdsnämnden, och med det Örnsköldsviks kommun, har idag stora utmaningar att möta bostads- och boendebehov hos flera målgrupper, målgrupper som dessutom ökar rent statistiskt. Detta gäller bland annat personer över 80 år samt personer inom LSS (lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade). Även målgruppen inom socialpsykiatri ökar. Dessa målgrupper är knappt synliga i översiktsplanen.</p>	<p>Beaktas inte. Planförslaget möjliggör och lyfter behovet av blandade bostadsformer i hela kommunen. I den kommande uppdateringen av bostadsförsörjningsprogrammet behöver de olika behoven analyseras. Detta underlag är lämpligt i en handlingsplan för utvecklad översiktsplanering.</p>	<p>Nej</p>
<p>fort. I hållbarhetskonsekvensbedömningen (HKB) framkommer det att grupper med särskilda boendebehov, däribland LSS, måste beaktas i det fortsatta planarbetet. Valfärdsnämnden håller starkt med om detta och vill poängtera att de målgrupper som inte nämns, heller inte syns. Det räcker inte att alltid skriva "alla" då detta ofta leder till att planering utgår ifrån majoritetens funktionsförmåga, förutsättningar och behov. Inom olika områden kopplat till samhällsplaneringen inom Örnsköldsviks kommun, exkluderas många av nämndens målgrupper och verksamheter frekvent. Här krävs ett mer normkritiskt förhållningssätt i samhällsplaneringen för att säkerställa ett mer hållbart och inkluderande arbete.</p>	<p>Flera av åtgärdsförslagen i HKB (bilaga 1) har arbetats in i planförslaget efter samrådet, bland annat har en riktlinje om att olika boendeformer för människor med funktionsnedsättningar ska möjliggöras inom kommunens olika delar. För att ge ett bra underlag för översiktsplaneringen behöver bostadsförsörjningen analyseras och programmet uppdateras.</p>	<p>Ja</p>
<p>fort. Det är inte förenligt med det kommunala grunduppdraget eller lagstiftningar kommunen har att förhålla sig till om verksamheter och målgrupper ofta utelämnas i planeringen. Översiktsplanen ska samordna olika intressen för att underlätta bland annat planeringen, denna samordning saknar valfärdsnämnden i planen. Valfärdsnämnden tycker därför att det krävs tydligare skrivningar genomgående för att inkludera även de mer sårbara grupperna. Exempelvis har Luleå kommun formulerat sig som följande:</p> <p>Vi ska se till att det finns bostäder, i alla stadsdelar samt i Råneå, för äldre, personer med funktionsnedsättning och andra personer med ett särskilt stort behov av vård eller omsorg. Dessa bostäder ska finnas nära service som exempelvis dagligvaruhandel, vårdcentral och kollektivtrafik.</p> <p>Bostäder för nyanlända, flyktingar eller personer med behov av skyddat boende ska finnas i det ordinarie bostadsbeståndet och i alla stadsdelar samt i Råneå. Bostäder för</p>	<p>Beaktas inte. Se tidigare svar.</p>	<p>Nej</p>

<p>personer som står utanför bostadsmarknaden ska så långt som möjligt ges plats i det ordinarie bostadsbeståndet, och endast i undantagsfall vara särskilda bostäder.</p>		
<p>fort. Dock ska tilläggas att Luleå inte specificerar de krav som finns enligt LSS, vilket välfärdsnämnden anser är önskvärt. Detta då lagstiftningen är mycket tydlig kring boenden enligt LSS. I förarbetena framgår bland annat att gruppboendestäder bör ligga i vanliga bostadsområden och inte ligga i nära anslutning till andra liknande bostäder eller annan vård- och omsorgsverksamhet. Välfärdsnämnden ser därför att det är lika självklart att boende enligt LSS ska planeras in i nya bostadsområden precis som det ofta uttrycks kring skola och förskola.</p>	<p>Planförslaget har kompletterats med en riktlinje, se kapitel 4.1 Gemensamma riktlinjer.</p>	<p>Ja</p>
<p>Välfärdsnämnden funderar på om det finns ett värde i att lyfta ett måltal, exempelvis 60 000 med framtidstro, i stället för ökningen i sig. Detta för att vi som kommun behöver planera både för att fler ska flytta hit, och att fler ska välja att bo kvar. Det är viktigt att vi tillsammans även arbetar för att fler vill stanna i Örnsköldsvik och inte enbart med fokus på att en ökning sker genom inflyttning till kommunen. När det gäller platsbilden känns den positiv och inkluderande till viss del. Det invända målet om företagstäthet blir dock lite snävt då det egentligen blir en icke jämförbar ingång. Utifrån den kunskap som finns idag utgör männen betydligt större delen av det privata näringslivet i Örnsköldsvik. Här kanske det därför hellre ska handla om att trycka på att kvinnor och män ska ha samma möjligheter till företagande. Välfärdsnämnden delar självklart bilden att företagen är en viktig grundsten för kommunens tillväxt och att detta såklart ska lyftas, men i viss balans med andra delar.</p>	<p>Beaktas inte. De måltal som lyfts i planförslaget är politisk förankrade av majoriteten. Vad gäller platsbilden hanterar översiktsplanen den fysiska planeringen, marktillgång, tekniska infrastruktur osv.</p>	<p>Nej</p>
<p>fort. Både offentlig och privat sektor delar också utmaningar kopplat till kompetensförsörjningen. Utöver ambitionen om att kommunen ska växa, så är det också viktigt att lyfta att god hälsa är en grundläggande förutsättning för tillväxt. Hälsan påverkar människors möjlighet att nå sin fulla potential och att bidra till samhällets utveckling. Här kan samhällsplaneringen bidra till goda förutsättningar för att bland annat främja hälsa och förebygga sociala problem. Välfärdsnämnden tycker därför att det är viktigt att helheten och den röda tråden genom översiktsplanen stärks. Val av målbilden, en plats för fler, en plats i</p>	<p>Beaktas inte. Kommunledningsförvaltningen bedömer att planförslaget på ett tydligt sätt lyfter hälsa och de globala målen utifrån den fysiska planeringens förutsättningar.</p>	<p>Nej</p>

<p>balans och en trygg plats, ser välfärds-nämnden som positiva. Det är begrepp som använts under flera år inom kommunen så igenkänningen är hög och det inkluderar flera perspektiv. Välfärdsnämnden tycker det är bra att det även knyter an till Agenda 2030, även om planen sträcker sig till 2040. Här vill dock nämnden flagga för att alla mål inte finns med och att detta behöver justeras, särskilt då översiktsplanen senare lyfter att: De globala hållbarhetsmålen är integrerade, odelbara och balanserar de tre dimensionerna av hållbar utveckling...</p>		
<p>Målen som saknas är dessutom av yttersta vikt för flera målgrupper och grundläggande för samhällsbyggande, tillväxt och hållbarhet. Välfärdsnämnden har noterat att följande mål saknas:</p> <p>Fort. Mål 1, Ingen fattigdom: Fattigdom omfattar fler dimensioner än den ekonomiska. Fattigdom innebär även brist på frihet, inflytande, hälsa, utbildning och säkerhet.</p> <p>Mål 4, God utbildning för alla: Inkluderande utbildning av god kvalitet för alla är en av de viktigaste grunderna för välstånd, hälsa och jämställdhet i varje samhälle.</p> <p>Mål 16, Fredliga och inkluderande samhällen: Fredliga samhällen och frihet från våld utgör både ett mål och ett medel för hållbar utveckling.</p> <p>Planering för att motverka boendesegregation är något välfärdsnämnden anser behöver fokuseras på ytterligare. Välfärdsnämndens upplevelse är att det inom Örnsköldsviks kommun arbetats bakvänt med området och att det därför är mycket viktigt att arbeta vidare med. Ett exempel är att blandad bebyggelse inte förekommer i särskilt stor utsträckning vid nybyggnation, utan områden blir alltmer homogena utifrån bostadstyper.</p>	<p>Beaktas inte. Se svar ovan. I bilaga 1 (HKB) finns en bedömning av de för fysisk planering relevanta målen.</p>	<p>Nej</p>
<p>Fort. Här vill välfärdsnämnden understryka vikten av att det tas mer aktiva tag för att med den kunskap som finns, säkerställa att segregation blir motverkad. Genom att minska/motverka boendesegregation skapar detta andra positiva kedjereaktioner då detta också kan motverka skolsegregation. Med minskad skolsegregation ökar möjligheterna för lika förutsättningar för barn och ungas villkor och hälsa. På så vis är samhällsplaneringen en viktig nyckel för att motverka sociala problem och främja social hållbarhet, om det används mer strategiskt. Här krävs såklart även andra insatser från bland annat välfärdsnämndens verksamheter, men samhällsplaneringen lägger en grund. Om denna grund skapar hinder och utmaningar för enskilda människor, är det mycket kostsamt</p>	<p>Kommunledningsförvaltningen bedömer att planförslaget möjliggör ett fortsatt arbete med att motverka segregationen utifrån befintligt underlag. Se tidigare svar angående bostadsförsörjningen.</p>	<p>Nej</p>

<p>och svårt att kompensera med riktade insatser. Valfärdsnämnden vill därför åter förespråka vikten av att inkludera flera behov i samhällsplaneringen och att utgå från principen om universell utformning.</p>		
<p>fort. Valfärdsnämnden vill också poängtera att beredskap behöver finnas för olika verksamheter, inte bara skola. Särskilt vid beaktning av befolkningsprognoser framåt där andel barn kraftigt minskar medan andelen äldre ökar i kommunen. Generellt upplever valfärdsnämnden att det i vissa fall saknas kopplingar till fakta utifrån den kunskap som finns tillgänglig idag – vilken kunskap och vilka underlag har använts vid framtagandet? Självklart ska det finnas ambition och vision, men kommunen behöver också planera för verkliga förutsättningar och behov.</p>	<p>I den kommande rullande översiktsplaneringen tar kommunledningsförvaltningen gärna emot underlag gällande lokalresursbehov i ett längre perspektiv. Inom ramen för denna översiktsplan har beredskap för skolor och särskilt boende inte behandlats i detalj.</p>	<p>Nej</p>
<p>Allmänt kring språk och ordval. Genomgående se över de begrepp som används så dessa blir mer inkluderande och i vissa fall tydligare. Nedan följer några exempel. Viktigt att det står vård och omsorg genomgående, kommunen bedriver både och. Lägg gärna till hörda: I Örnsköldsvik ska alla känna sig sedda, hörda, trygga och välkomna. Knyter an även till de demokratiska processerna. Exempel där det behöver tydliggöras eller ändras är gällande tillgänglig besöks-kommun, vilket handlar mer om närbarhet än tillgänglighet ur valfärdsnämndens perspektiv. Begreppet personer med funktionshinder förekommer i översiktsplanen, här kan det vara att föredra att använda funktionsnedsättning eller funktionsvariation. Ett annat exempel är att kring allmänna platser uttrycks det att de ska vara upplevelserika, vilket bör bytas ut till variationsrika eller helt strykas. Detta då upplevelserikedom kan skapa hinder för personer med vissa kognitiva funktions-nedsättningar. Se över så att begreppet idrottsanläggningar lyfts på fler ställen där det också står fritidsanläggningar. Idrott och motion är grundläggande för att främja folkhälsan, så förutsättningar att skapa plats för detta är viktigt. Generellt behöver dokumenten ses över så att de är enhetliga i språk och begrepp samt se över faktafel så som befolkningsmängd i HKB:n.</p>	<p>Planförslaget har justerats utifrån synpunkten. Riktlinjer är tillagda med utgångspunkten att möta delmålen i Strategi för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2021–2024.</p>	<p>Ja</p>

<p>Sammanfattning. Vårdförvaltningen anser att det är viktigt att en aktuell översiktsplan kommer på plats. Det förslag som är ute på remiss nu har dock brister kopplat till sociala frågor och förvaltningens målgrupper. Även om översiktsplanen inte är bindande visar den på riktningarna för samhällsplaneringen och Örnköldsviks kommuns utveckling. Om det redan i detta övergripande dokument är icke-inkluderande och bristande i frågor rörande bland annat utsatta grupper, skapar det inte förutsättningar för att kommunen blir en plats för alla.</p> <p>Vårdförvaltningen upplever att det ofta förekommer, till exempel i arbeten kopplat till samhällsplanering, att vårdförvaltningens målgrupper och/eller verksamheter exkluderas eller inte planeras för som det ska. Det finns fler verksamheter än enbart förskola och skola som en kommun enligt lag är skyldig att tillhandahålla. Detta fenomen förekommer återkommande i planeringsfrågor och är avsteg från lagstiftning, men även avsteg från Agenda 2030. Framför allt avseende hållbara städer och samhällen – Att göra städer och bosättningar inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara.</p>	<p>Till den antagna översiktsplanen kommer en sammanställning av de åtgärder och utredningsbehov som finns för vidare arbete att sammanställas. I den sammanställningen kan bostadsförsörjningen ingå.</p>	<p>Nej</p>
<p>fort. Ingen i Örnköldsviks kommun vinner på sikt om planeringen inte utgår från olika behov och målgrupper. Det finns inga fördelar med exkludering, segregation eller ojämställdhet. Social hållbarhet är en förutsättning för att kunna skapa en hållbar kommun.</p> <p>Vårdförvaltningsnämnden och dess verksamheter är gärna med och bidrar i den fortsatta processen för att stärka och säkra de sociala perspektiven. Vi bygger bäst tillsammans!</p>	<p>Kommunledningsförvaltningen välkomnar ett samarbete med vårdförvaltningsnämnden och deras verksamheter i det vidare översiktsplanerandet.</p>	<p>Nej</p>